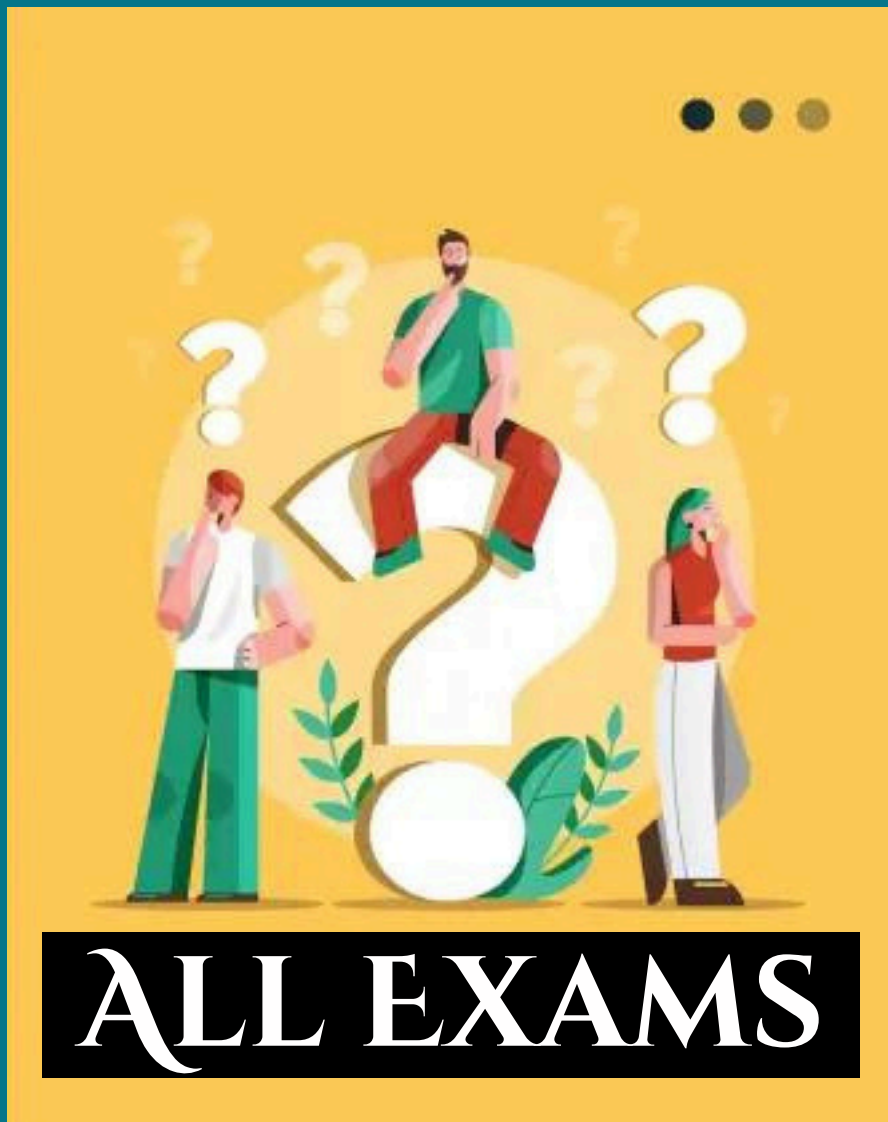

Weekly Quiz Compilation

Download Free PDF

Q.1

युनायटेड सर्व्हिस इन्स्टिट्यूशन ऑफ इंडिया (USI) च्या सहकार्याने भारतीय लष्कराने सुरु केलेल्या कोणत्या उपक्रमाचा उद्देश आधुनिक लष्करी पद्धतींमध्ये प्राचीन सामरिक शहाणपणाचा समावेश आहे?

1. प्रकल्प मेघदूत
2. प्रकल्प उद्भव
3. प्रकल्प विश्वास
4. प्रकल्प आरंभ

Answer:

B

Sol:

- प्रकल्प उद्भव, भारतीय लष्कराचा एक उपक्रम, प्राचीन सामरिक शहाणपणाला आधुनिक लष्करी पद्धतींमध्ये एकत्रित करण्याचा उद्देश आहे.
- हा प्रकल्प भारतीय लष्कर आणि युनायटेड सर्व्हिस इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया (USI) यांच्यातील संयुक्त उपक्रम आहे.
- गेल्या वर्षी सुरु करण्यात आलेला हा प्रकल्प वेद, पुराण, महाभारत, उपनिषद आणि अर्थशास्त्र यांचा अभ्यास करून समकालीन लष्करी रणनीती सुधारण्यासाठी अंतर्दृष्टी तयार करतो.

Q.2

भारतीय लष्कराने गेल्या वर्षी सुरु केलेल्या उद्भव प्रकल्पाचे प्राथमिक लक्ष्य काय आहे?

1. लष्करी पद्धतींमध्ये आधुनिक तंत्रज्ञानाचा समावेश करणे
2. सैनिकांची शारीरिक क्षमता वाढवणे
3. आधुनिक लष्करी पद्धतींमध्ये प्राचीन धोरणात्मक शहाणपणाचा समावेश करणे
4. शेजारी देशांशी राजनैतिक संबंध प्रस्थापित करणे

Answer:

C

Sol:

- प्रकल्प उद्भव, भारतीय लष्कराचा एक उपक्रम, प्राचीन सामरिक शहाणपणाला आधुनिक लष्करी पद्धतींमध्ये एकत्रित करण्याचा उद्देश आहे.
- हा प्रकल्प भारतीय लष्कर आणि युनायटेड सर्व्हिस इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया (USI) यांच्यातील संयुक्त उपक्रम आहे.
- गेल्या वर्षी सुरु करण्यात आलेला हा प्रकल्प वेद, पुराण, महाभारत, उपनिषद आणि अर्थशास्त्र यांचा अभ्यास करून समकालीन लष्करी रणनीती सुधारण्यासाठी अंतर्दृष्टी तयार करतो.

Q.3

चक्रीवादळ लाली, ज्याने अलीकडे पूर्व आफ्रिकेवर परिणाम केला, त्याचे उदाहरण आहे:

1. मेसोस्केल संवहनी प्रणाली
2. अतिउष्णकटिबंधीय चक्रीवादळ
3. उष्णकटिबंधीय चक्रीवादळ
4. उपोष्णकटिबंधीय चक्रीवादळ

Answer:

C

Sol:

- चक्रीवादळ हिदायने पूर्व आफ्रिकेच्या किनारपट्टीला धडक दिल्यानंतर दोन आठवड्यांनंतर, चक्रीवादळ लालीने या प्रदेशात कहर केला, केनियामध्ये दोन लोक ठार झाले आणि सोमालियामध्ये डझनभर लोक प्रभावित झाले.
- महत्वाचे मुद्दे:
 - चक्रीवादळ, त्याच्या अक्षांश श्रेणीतील एक दुर्मिळ घटना, उष्णकटिबंधीय वादळातून तीव्र झाली आणि पश्चिम हिंदी महासागर प्रदेशात जोरदार वारे, मुसळधार पाऊस आणि उंच लाटा सोडल्या.
 - सोमालियामध्ये, राजधानी मोगादिशूसह नैऋत्य आणि दक्षिणेकडील प्रदेशांमध्ये भूकंप झाला.
 - केनियाच्या किलिफी काउंटीमध्ये, चक्रीवादळामुळे चार वर्षांच्या शाळकरी मुलीचा मृत्यू झाला जेव्हा जोरदार वाऱ्याने वर्गाचे छत उखडले आणि तिच्यावर भिंत कोसळल्याने गोदामातील कामगाराचा मृत्यू झाला आणि इतर जखमी झाले.

Q.4

चक्रीवादळांबद्दल खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे?

1. चक्रीवादळे ही कमी-दाब प्रणाली आहेत जी उबदार समुद्राच्या पाण्यावर तयार होतात.
2. चक्रीवादळे **Ans.** गोलार्धात घड्याळाच्या दिशेने आणि दक्षिण गोलार्धात घड्याळाच्या उलट दिशेने फिरतात.
3. चक्रीवादळ सामान्यतः स्वच्छ आकाश आणि मध्यभागी शांत वारे द्वारे दर्शविले जातात.
4. चक्रीवादळ फक्त किनारपट्टीच्या प्रदेशांना धोका आहे आणि अंतर्देशीय भागांवर परिणाम करत नाही.

Answer:

A

Sol:

- चक्रीवादळ ही कमी-दाब केंद्रांद्वारे वैशिष्ट्यीकृत मोठ्या प्रमाणात प्रणाली आहेत, जी उबदार महासागराच्या पाण्यावर, विशेषतः **5** आणि **30** अंश अक्षांश दरम्यान तयार होतात. उबदार समुद्राचे पाणी चक्रीवादळ तयार करण्यासाठी आणि तीव्रतेसाठी आवश्यक ऊर्जा प्रदान करते.
- जसजसे या उबदार पाण्यावर हवा उगवते, ती थंड होते आणि घनीभूत होते, सुप्त उष्णता सोडते आणि वादळाला आणखी उत्तेजन देते.
- चक्रीवादळ वेगवेगळ्या प्रदेशात वेगवेगळ्या नावांनी ओळखले जातात. उदाहरणार्थ, त्यांना अटलांटिक आणि पूर्व पॅसिफिकमधील चक्रीवादळे, पश्चिम पॅसिफिकमधील टायफून आणि हिंदी महासागर आणि दक्षिण पॅसिफिकमधील चक्रीवादळे म्हणतात.

Q.5

संभाव्यतः राहण्यायोग्य एक्सोप्लॅनेट ग्लिसे 12 बी कोठे आहे?

1. पृथ्वीपासून ४ प्रकाशवर्षे दूर
2. पृथ्वीपासून १४ प्रकाशवर्षे दूर
3. पृथ्वीपासून २४ प्रकाशवर्षे दूर
4. पृथ्वीपासून ४० प्रकाशवर्षे दूर

Answer:

D

Sol:

- खगोलशास्त्रज्ञांनी **40** ली वर स्थित, **Gliese 12 b**, संभाव्यतः राहण्यायोग्य एक्सोप्लॅनेट शोधला आहे.
- रॉयल ऑस्ट्रोनॉमिकल सोसायटीच्या मासिक नोटिसमध्ये प्रकाशित केलेल्या अभ्यासात तपशीलवार असलेला हा रोमांचक शोध, आतापर्यंत शोधलेल्या सर्वात जवळच्या एक्सप्लॅनेटपैकी एक आहे.

Q.6

आतापर्यंत सापडलेल्या इतर बहिर्ग्रहांच्या तुलनेत ग्लिझ १२ B चे उल्लेखनीय वैशिष्ट्य काय आहे?

1. त्याच्या पृष्ठभागाचे सरासरी तापमान जास्त असते.
2. ते पृथ्वीपेक्षा आकाराने मोठे आहे.
3. हे बायनरी तारा प्रणालीमध्ये स्थित आहे.
4. त्याच्या पृष्ठभागाचे सरासरी तापमान कमी आहे.

Answer:

D

Sol:

महत्वाचे मुद्दे:

- **Gliese 12 b** चे सरासरी पृष्ठभागाचे तापमान **42°C** आहे, जे आजपर्यंत सापडलेल्या **5,000** किंवा त्याहून अधिक ग्रहांपेक्षा कमी आहे.
- पृथ्वीच्या पृष्ठभागाच्या सरासरी तापमान **15°C** पेक्षा जास्त उबदार असूनही, त्याचा आकार शुक्राशी तुलना करता येतो आणि पृथ्वीपेक्षा थोडा लहान आहे.

Q.7

ग्राहक संरक्षण कायदा, **2019** नुसार, जाहिराती सार्वजनिक करण्यापूर्वी काय अनिवार्य आहे?

1. **Advertising Standards Council of India (ASCI)** कडून मान्यता
2. योग्य परिश्रम
3. ग्राहक व्यवहार मंत्रालयाकडून मंजूरी
4. कायदेशीर प्राधिकरणाकडून प्रमाणपत्र

Answer:

B

Q.8

Advertising Standards Council of India (ASCI) ची प्राथमिक भूमिका काय आहे?

1. भारतीय कंपन्यांसाठी जाहिराती तयार करणे
2. भारतातील जाहिरात सामग्रीचे नियमन आणि निरीक्षण करणे
3. जाहिरात संस्थांना कायदेशीर सल्ला देणे
4. ग्राहकांच्या वर्तनावर बाजार संशोधन करणे

Answer:

B

Sol:

• अॅडव्हर्टायझिंग स्टॅंडर्ड्स कौन्सिल ऑफ इंडिया (ASCI) ही एक स्वयं-नियामक संस्था आहे जी भारतातील जाहिरात सामग्रीचे नियमन आणि देखरेख करते.
• जाहिराती सत्य आहेत, दिशाभूल करणाऱ्या नाहीत याची खात्री करणे आणि जाहिरातींमध्ये स्वयं-नियमनासाठी ASCI संहितेचे पालन करणे ही त्याची प्राथमिक भूमिका आहे.

Q.9

बोर्नियोच्या प्रोबोसिस माकडांचे विशिष्ट वैशिष्ट्य काय आहे, विशेषतः पुरुषांमध्ये प्रमुख?

1. लांब शेपटी
2. लांबलचक नाक
3. मोठे कान
4. चमकदार रंगाची फर

Answer:

B

Sol:

• बोर्नियोचे प्रोबोसिस माकडे त्यांच्या विशिष्ट, लांबलचक नाकांसाठी ओळखले जातात, जे विशेषतः पुरुषांमध्ये प्रमुख असतात.
• सायंटिफिक रिपोर्ट्समध्ये प्रकाशित झालेल्या अलीकडील अभ्यासात, शास्त्रज्ञांनी या नाकांचे उत्क्रांतीवादी महत्त्व शोधून काढले आणि व्हिज्युअल आणि अकौस्टिक दोन्ही सिग्नल म्हणून त्यांच्या दुहेरी भूमिकेवर प्रकाश टाकला.

Q.10

सायंटिफिक रिपोर्ट्समध्ये प्रकाशित झालेल्या अलीकडील अभ्यासानुसार, प्रोबोसिस माकडांच्या लांबलचक नाकांची दुहेरी भूमिका काय आहे?

1. थर्मरेग्युलेशन आणि क्लृप्ती
2. व्हिज्युअल आणि ध्वनिक सिग्नल
3. अन्न साठवण आणि संरक्षण
4. वीण प्रदर्शन आणि धमकी

Answer:

B

Sol:

• सायंटिफिक रिपोर्ट्समध्ये प्रकाशित झालेल्या अलीकडील अभ्यासात, शास्त्रज्ञांनी या नाकांचे उत्क्रांतीवादी महत्त्व शोधून काढले आणि व्हिज्युअल आणि अकौस्टिक दोन्ही सिग्नल म्हणून त्यांच्या दुहेरी भूमिकेवर प्रकाश टाकला.

बदल:

• प्रोबोसिस माकड किंवा नासलिस लाव्हॅटस ही आशियातील सर्वात मोठ्या माकड प्रजातींपैकी एक आहे आणि मूळ बोर्नियो येथील आहे.
• ते किनारपट्टीवरील खारफुटी, कुजून रुपांतर झालेले वनस्पतिजन्य पदार्थ (सरपणासाठी याचा वापर होतो) दलदल आणि नदीच्या जंगलांसह विविध वातावरणात राहतात आणि त्यांचा आहार प्रामुख्याने पानांचा असतो.
• विशेष म्हणजे, त्यांच्याकडे जाळीदार बोटे आणि बोटे आहेत, ज्यामुळे त्यांना निपुणपणे पोहता येते.
• नर प्रोबोसिस माकड एक श्रेणीबद्ध सामाजिक रचना प्रदर्शित करतात, प्रबळ नर विशेषतः मादी आणि त्यांची संतती असलेल्या हॅरिम गटांचे नेतृत्व करतात.
• हे नर, त्यांच्या मोठ्या नाकांनी वैशिष्ट्यीकृत, वर्चस्व

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

गाजवण्यासाठी आणि प्रतिस्पर्धी नरांना रोखण्यासाठी खोल हाक आणि "नाक गर्जना" वापरतात.

Q.11

उताराच्या हालचालीच्या संदर्भात भूस्खलनाचे वर्णन कसे करता येईल?

1. वरच्या दिशेने हालचाल
2. खालच्या दिशेने हालचाल
3. बाहेरून हालचाल
4. खालच्या दिशेने आणि बाहेरील हालचाली

Answer:

D

Sol:

भूस्खलनामध्ये खडक, पृथ्वी किंवा ढिगाऱ्याच्या ढिगाऱ्याची हालचाल समाविष्ट असते. ही हालचाल प्रामुख्याने गुरुत्वाकर्षण शक्तीमुळे होते. बऱ्याच प्रकरणांमध्ये, सामग्री कमीत कमी प्रतिकाराच्या मार्गाचा अवलंब करून खालच्या दिशेने आणि बाहेरच्या दिशेने सरकते.

Q.12

खालीलपैकी कोणते घटक भूस्खलनास कारणीभूत ठरतात?

1. पाऊस
2. तीव्र उतार
3. जंगलतोड
4. वरील सर्व

Answer:

D

Sol:

भूस्खलन विविध कारणांमुळे होऊ शकते, यासह:
पाऊस: अतिवृष्टीमुळे माती संतृप्त होऊ शकते, तिची स्थिरता कमी होते आणि भूस्खलन होऊ शकते.
तीव्र उतार: नैसर्गिक किंवा मानवनिर्मित उतार जे खूप उंच आहेत

ते अस्थिर आणि भूस्खलनाचा धोका असू शकतात.

जंगलतोड: वनस्पती काढून टाकणे, ज्यामुळे माती नांगरण्यास मदत होते, भूस्खलनाची शक्यता वाढवू शकते.

हे सर्व घटक एकत्रितपणे भूस्खलनाचा धोका लक्षणीयरीत्या वाढवू शकतात.

Q.13

नॅशनल हाय स्पीड रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड (NHSRCL) ने मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पात अलीकडे कोणता टप्पा गाठला?

1. संपूर्ण रेल्वे मार्ग पूर्ण करणे
2. पहिल्या स्थानकाचे उद्घाटन
3. नवी मुंबईतील 394-मीटर लांबीचा बोगदा पूर्ण करणे
4. पहिल्या बुलेट ट्रेनचा शुभारंभ

Answer:

C

Sol:

नॅशनल हाय स्पीड रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड (NHSRCL) ने मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पात एक मैलाचा दगड गाठला. महत्वाचे मुद्दे:

त्यांनी नवी मुंबईत 394 मीटर लांबीच्या बोगद्याचे खोदकाम पूर्ण केले.

ADIT (अतिरिक्त चालित मध्यवर्ती बोगदा) नावाचा हा बोगदा, महाराष्ट्रातील वांद्रे-कुर्ला कॉम्प्लेक्स आणि शिळफाटा दरम्यानच्या मुख्य 21 किमी लांबीच्या बोगद्याच्या बांधकामाला गती देईल.

Q.14

तज्ज्ञ समितीने महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक धोरणात प्रस्तावित केलेल्या बदलांचे प्राथमिक उद्दिष्ट काय आहे?

1. कलांसाठी निधी वाढवणे
2. चित्रपटगृहांची तांत्रिक पायाभूत सुविधा वाढवणे
3. चित्रपट आणि नाटकांसारख्या कला प्रकारांमध्ये समाजाच्या अधिक समावेशक प्रतिनिधित्वाला प्रोत्साहन देणे

4. पारंपारिक कलाप्रकारांचे जतन करणे

Answer:

C

Sol:

महाराष्ट्रातील तज्ज्ञ समितीने राज्याच्या सांस्कृतिक धोरणात बदल सुचवले आहेत.

चित्रपट आणि नाटकांसारख्या कला प्रकारांमध्ये समाजाच्या अधिक समावेशक प्रतिनिधित्वाला प्रोत्साहन देणे हा यामागचा उद्देश आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

पारंपारिकपणे, या कला प्रकारांनी उच्च जातींच्या अनुभवांवर आणि कथांवर लक्ष केंद्रित केले आहे.

प्रस्तावित धोरणामध्ये 100 पेक्षा जास्त शिफारशींचा समावेश आहे, ज्यामध्ये समाजातील सर्व घटक सांस्कृतिक निर्मितीमध्ये परावर्तित होतात याची खात्री करण्यावर लक्ष केंद्रित केले आहे.

Q.15

खालीलपैकी कोणती व्यक्ती सध्या महाराष्ट्राच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी पदावर आहे?

1. भूषण गगराणी
2. संजय खंदारे
3. प्रवीण परदेशी
4. श्री एस. चोकलिंगम

Answer:

D

Sol:

श्री एस. चोकलिंगम हे महाराष्ट्राचे प्रधान सचिव आणि मुख्य निवडणूक अधिकारी (CEO) आहेत. ते राज्याच्या निवडणूक प्रक्रियेवर देखरेख ठेवण्यासाठी, निवडणूका निष्पक्ष आणि पारदर्शक पद्धतीने पार पाडल्या जातील याची खात्री करण्यासाठी आणि भारताच्या राज्यघटनेमध्ये समाविष्ट केलेल्या लोकशाही तत्वांचे पालन करण्यासाठी जबाबदार आहेत.

Q.1

DD किसानची स्थापना केव्हा झाली?

1. 26 मे 2014
2. 26 मे 2015
3. 26 मे 2016
4. 26 मे 2017

Answer:

B

Sol:

- 26 मे 2015 रोजी स्थापित, DD किसान हे भारतातील एकमेव दूरदर्शन चॅनेल आहे जे कृषी समुदायाची सेवा करण्यासाठी समर्पित आहे.
- शेतकऱ्यांना माहितीपूर्ण निर्णय घेण्यास मदत करण्यासाठी हवामान, बाजार आणि इतर घटकांची वेळेवर माहिती देणे हे त्याचे उद्दिष्ट आहे.
- चॅनेल कल्पक शेतकऱ्यांच्या प्रयत्नांवर प्रकाश टाकते, शिक्षणाद्वारे कृषी आणि ग्रामीण विकासाला चालना देते.

Q.2

DD किसानने सादर केलेल्या AI अँकरची नावे काय आहेत?

1. रोहन आणि सानवी
2. क्रिश आणि भूमी
3. राज आणि मीरा
4. अर्जुन आणि प्रिया

Answer:

B

Sol:

- DD किसान नऊ वर्षांच्या यशस्वी धावपळीनंतर 26 मे 2024 रोजी नवीन स्वरूप आणि शैलीसह पुन्हा लाँच करून एक महत्त्वपूर्ण टप्पा गाठण्यासाठी सज्ज आहे.
- चॅनेलचे उद्दिष्ट गुंतवणूक वाढवणे आणि भारतातील शेतकरी

समुदायाची उत्तम सेवा करणे हे आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- हे रीलॉच **AI** अँकर, क्रिश आणि भूमी यांचा परिचय करून देते, ज्यामुळे **AI** तंत्रज्ञानाचा अवलंब करणारे **DD** किसान हे देशातील पहिले सरकारी टीव्ही चॅनल बनले आहे.
- क्रिश आणि भूमी हे केवळ संगणकीय कार्यक्रम नाहीत; त्या मानवी वर्तनाची नक्कल करण्यासाठी डिझाइन केलेली अत्याधुनिक संस्था आहेत, जे २४ तास बातम्या देण्यास सक्षम आहेत, वर्षातील ३६५ दिवस, थकवा न घालता.

Q.3

इंटरनॅशनल ट्रिब्युनल फॉर द लॉ ऑफ द सी (ITLOS) ने अलीकडे कोणते सल्लागार मत दिले?

1. आंतरराष्ट्रीय व्यापारावरील दायित्वे
2. सागरी प्रदूषणाचा मुकाबला करणे आणि हवामानाच्या प्रभावांमध्ये सागरी पर्यावरणाचे रक्षण करणे
3. खोल समुद्रातील खाणकामावरील नियम
4. सागरी पर्यटनासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे

Answer:

B

Sol:

• आंतरराष्ट्रीय न्यायाधिकरण फॉर द लॉ ऑफ द सी (ITLOS) ने अलीकडेच हवामान बदलाबाबत सल्लागार मत दिले आहे, ज्यामध्ये सागरी प्रदूषणाचा मुकाबला करण्यासाठी आणि हवामानाच्या प्रभावांमध्ये सागरी पर्यावरणाचे रक्षण करण्यासाठी देशांची जबाबदारी स्पष्ट केली आहे.

Q.4

इंटरनॅशनल ट्रिब्युनल फॉर द लॉ ऑफ द सी (ITLOS) कोठे आहे?

1. न्यूयॉर्क, यूएसए
2. जिनिव्हा, स्वित्झर्लंड
3. हॅम्बर्ग, जर्मनी
4. व्हिएन्ना, ऑस्ट्रिया

Answer:

C

Sol:

- ITLOS ही युनायटेड नेशन्स कन्व्हेन्शन ऑन द लॉ ऑफ द सी (UNCLOS) द्वारे कन्व्हेन्शनच्या व्याख्या आणि वापराशी संबंधित विवादांचे निराकरण करण्यासाठी स्थापन केलेली एक स्वतंत्र न्यायिक संस्था आहे.
- हे हॅम्बर्ग, जर्मनी येथे स्थित आहे.

Q.5

Stellaria mcclintockiae या नवीन वनस्पती प्रजातीचा शोध कोणत्या ठिकाणी लागला?

1. निलगिरी टेकड्या
2. पश्चिम घाट
3. नेल्लीयमपथी टेकड्या
4. पूर्व घाट

Answer:

C

Sol:

- संशोधकांनी अलीकडेच केरळमधील नेल्लीयमपथी टेकड्यांमध्ये स्टेलारिया (कॅरीओफिलेसी प्रजाती) गटातील वनस्पतींची एक नवीन प्रजाती ओळखली आहे.
- प्रख्यात अनुवंशशास्त्रज्ञ बार्बारा मॅकक्लिंटॉक यांना श्रद्धांजली म्हणून या नव्याने सापडलेल्या प्रजातीला स्टेलारिया मॅक्लिंटोकिया असे नाव देण्यात आले आहे.

Q.6

एस. मीडिया ग्रुपमधील इतर प्रजातींच्या तुलनेत स्टेलारिया मॅक्लिंटोकियामध्ये कोणते लक्षणीय फरक दिसून येतात?

1. पानांचा आकार आणि देठाचा रंग
2. ब्रॅक्ट्स, सेपल्स, पाकळ्या, परागकण आकारविज्ञान आणि बियांच्या पृष्ठभागाची रचना
3. मुळांची रचना आणि वाढीचा दर

4. फुलांची वेळ आणि फळांचा आकार

Answer:

B

Sol:

• संशोधकांनी अलीकडेच केरळमधील नेल्लियमपथी टेकड्यांमध्ये स्टेलारिया (कॅरीओफिलेसी प्रजाती) गटातील वनस्पतींची एक नवीन प्रजाती ओळखली आहे.

• प्रख्यात अनुवंशशास्त्रज्ञ बार्बरा मॅकक्लिंटॉक यांना श्रद्धांजली म्हणून या नव्याने सापडलेल्या प्रजातीला स्टेलारिया मॅक्लिंटॉकिया असे नाव देण्यात आले आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

• फायटोटॅक्सा जर्नलमध्ये वर्णन केलेल्या, नवीन सापडलेल्या प्रजातीचे S. मीडिया समूहाचा भाग म्हणून वर्गीकरण केले आहे परंतु इतर प्रजातींच्या तुलनेत ब्रॅक्ट्स, सेपल्स, पाकळ्या, परागकण आकारविज्ञान आणि बियांच्या पृष्ठभागाच्या आर्किटेक्चरमध्ये लक्षणीय फरक दिसून येतो.

• आप्तिक विश्लेषण (ITS) ने नवीन टॅक्सनच्या वैधतेची पुष्टी केली आहे, ते त्याच्या जवळच्या नातेवाईकांपासून वेगळे केले आहे.

Q.7

स्मॉल आयलंड डेव्हलपिंग स्टेट्स (SIDS-4) वरील चौथ्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेची थीम काय आहे?

1. शाश्वत अर्थव्यवस्था निर्माण करणे
2. पर्यावरण संवर्धनाला चालना देणे
3. लवचिक समृद्धीकडे मार्गक्रमण करणे
4. राजकीय स्थिरता सुनिश्चित करणे

Answer:

C

Sol:

• स्मॉल आयलंड डेव्हलपिंग स्टेट्स (SIDS-4) वरील चौथी आंतरराष्ट्रीय परिषद 27-30 मे 2024 या कालावधीत होणार आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

• "चारिंग द कोर्स टू रेझिलिएंट प्रोस्पेरिटी" या थीमवर असलेल्या या परिषदेचे उद्दिष्ट 2030 अर्जेडा आणि त्याच्या शाश्वत विकास उद्दिष्टांसह शाश्वत विकासाकडे SIDS च्या प्रगतीचे मूल्यांकन करणे आहे.

• राजकीयदृष्ट्या सहमत, केंद्रित, दूरदृष्टी आणि कृती-देणारं परिणाम दस्तऐवज तयार करण्याचा त्याचा हेतू आहे.

Q.8

स्मॉल आयलंड डेव्हलपिंग स्टेट्स (SIDS) च्या श्रेणीमध्ये किती UN सदस्य राष्ट्रांचा समावेश आहे?

1. 37
2. 50
3. 20
4. 60

Answer:

A

Sol:

लहान बेट विकसनशील राज्ये (SIDS)

• स्मॉल आयलंड डेव्हलपिंग स्टेट्स (SIDS) मध्ये 37 UN सदस्य राष्ट्रे आणि प्रादेशिक कमिशनचे 20 सहयोगी सदस्य आहेत, अनन्य आणि दुर्दैवाने अनेक जागतिक संकटांमध्ये आघाडीवर आहेत, विशेषतः हवामान बदल.

• नैसर्गिक आपत्तींना बळी पडलेल्या या दुर्गम अर्थव्यवस्थांना 1992 मध्ये ब्राझीलमधील रिओ दि जानेरो येथे झालेल्या पर्यावरण आणि विकासावरील संयुक्त राष्ट्रांच्या परिषदेत त्यांच्या पर्यावरण आणि विकासासाठी विशेष बाब म्हणून मान्यता देण्यात आली.

• जगाच्या पृष्ठभागाच्या 0.5% पेक्षा कमी व्यापलेली, ही राष्ट्रे तीन प्रमुख प्रदेशांमध्ये पसरलेली आहेत: कॅरिबियन, पॅसिफिक आणि अटलांटिक, हिंदी महासागर आणि दक्षिण चीन समुद्र (AIS).

Q.9

ITLOS बदल खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे?

1. ITLOS हॅम्बर्ग, जर्मनी येथे स्थित आहे.

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

2. ITLOS ची स्थापना 1994 मध्ये संयुक्त राष्ट्र महासभेने केली.
3. ITLOS केवळ राज्य पक्षांनी UNCLOS मध्ये आणलेले विवाद ऐकू शकते.
4. ITLOS कडे समोर आणलेल्या विवादांवर अनिवार्य अधिकारक्षेत्र आहे.

Answer:

D

Sol:

- द इंटरनॅशनल ट्रिब्युनल फॉर द लॉ ऑफ द सी (ITLOS) हे एक आंतरराष्ट्रीय न्यायालय आहे जे युनायटेड नेशन्स कन्व्हेंशन ऑन द लॉ ऑफ द सी (UNCLOS) च्या व्याख्या आणि अर्जासंबंधी कायदेशीर विवाद हाताळते.
- ITLOS हे हॅम्बुर्ग, जर्मनी येथे स्थित आहे आणि 1994 मध्ये संयुक्त राष्ट्र महासभेने त्याची स्थापना केली होती.
- ITLOS केवळ UNCLOS ते राज्य पक्षांमधील विवाद ऐकू शकते, परंतु त्याच्यासमोर आणलेल्या विवादांवर त्याला अनिवार्य अधिकारक्षेत्र नाही.

Q.10

चौथी आंतरराष्ट्रीय परिषद स्मॉल आयलंड डेव्हलपिंग स्टेट्स (SIDS-4) केव्हा आयोजित केली जाणार आहे?

1. 27-30 मे 2022
2. 27-30 मे 2023
3. 27-30 मे 2024
4. 27-30 मे 2025

Answer:

C

Sol:

- स्मॉल आयलंड डेव्हलपिंग स्टेट्स (SIDS-4) वरील चौथी आंतरराष्ट्रीय परिषद 27-30 मे 2024 या कालावधीत होणार आहे.
- महत्त्वाचे मुद्दे:
- 2030 अजंडा आणि त्याच्या शाश्वत विकास उद्दिष्टांसह,

शाश्वत विकासाकडे SIDS च्या प्रगतीचे मूल्यमापन करणे हे "Charting the course to resilient prosperity" अशी थीम असलेल्या परिषदेचे उद्दिष्ट आहे.

- राजकीयदृष्ट्या सहमत, केंद्रित, दूरदृष्टी आणि कृती-देणारं परिणाम दस्तऐवज तयार करण्याचा त्याचा हेतू आहे.
- ग्लोबल एन्व्हायर्नमेंट फॅसिलिटी (GEF) ने राष्ट्रीय, जागतिक आणि प्रादेशिक प्रकल्पांद्वारे SIDS ला \$1.9 अब्ज अनुदान अनुदान दिले आहे.

Q.1

GAIL ने भारतातील पहिला 10 मेगावॉटचा ग्रीन हायड्रोजन प्लांट कोणत्या राज्यात सुरू केला?

1. महाराष्ट्र
2. मध्य प्रदेश
3. गुजरात
4. आंध्र प्रदेश

Answer:

B

Sol:

GAIL (India) Ltd., देशातील आघाडीची नैसर्गिक वायू पारेषण आणि वितरण कंपनी, ने आपला पहिला-वहिला ग्रीन हायड्रोजन प्लांट कार्यान्वित करून स्वच्छ ऊर्जेच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल उचलले आहे. हा प्लांट मध्य प्रदेशातील विजयपूर येथे आहे.

स्थान: विजयपूर, मध्य प्रदेश, भारत

क्षमता: 10 मेगावॉट (मेगावॉट)

दैनिक उत्पादन: अंदाजे 4.3 टन ग्रीन हायड्रोजन

Q.2

GAIL च्या नवीन प्लांटमधून ग्रीन हायड्रोजनची अंदाजे दैनिक उत्पादन क्षमता किती आहे?

1. 2.5 टन
2. 4.3 टन
3. 6.1 टन
4. 8.7 टन

Answer:

B

Sol:

GAIL (India) Ltd., देशातील आघाडीची नैसर्गिक वायू पारेषण आणि वितरण कंपनी, ने आपला पहिला-वहिला ग्रीन हायड्रोजन प्लांट सुरू करून स्वच्छ ऊर्जेच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल उचलले आहे. हा प्लांट मध्य प्रदेशातील विजयपूर येथे आहे.

येथे मुख्य तपशीलांचे ब्रेकडाउन आहे:

स्थान: विजयपूर, मध्य प्रदेश, भारत

क्षमता: **10 MW** (मेगावाट)

दैनिक उत्पादन: अंदाजे **4.3** टन ग्रीन हायड्रोजन

Q.3

कोणत्या संस्थेला "मिलिटरी जेंडर अँडव्होकेट ऑफ द इयर" पुरस्कार दिला जातो?

1. रेड क्रॉसची आंतरराष्ट्रीय समिती (ICRC)
2. संयुक्त राष्ट्र (UN)
3. उत्तर अटलांटिक करार संघटना (NATO)
4. आर्थिक सहकार्य आणि विकास संघटना (OECD)

Answer:

B

Sol:

MONUSCO सोबत सेवा करणाऱ्या भारतीय लष्करी शांतीरक्षक मेजर राधिका सेन यांना **2023** चा युनायटेड नेशन्स मिलिटरी जेंडर अँडव्होकेट ऑफ द इयर पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

2016 मध्ये तयार करण्यात आलेला, युनायटेड नेशन्स "मिलिटरी जेंडर अँडव्होकेट ऑफ द इयर अवॉर्ड" महिला, शांतता आणि सुरक्षितता यावरील **UN** सुरक्षा परिषदेच्या ठराव **1325 (2000)** च्या तत्वांना प्रोत्साहन देण्यासाठी वैयक्तिक लष्करी शांतीरक्षकाच्या समर्पण आणि प्रयत्नांना मान्यता देतो.

Q.4

मेजर राधिका सेन यांनी स्थापन केलेल्या "कम्युनिटी अलर्ट नेटवर्क्स" चे महत्त्व काय आहे?

1. त्यांनी संघर्ष झोनमधील मुलांसाठी शैक्षणिक संधी उपलब्ध करून दिल्या.
2. त्या सर्व-महिला गस्त होत्या ज्या स्थानिक समुदायांसोबत विश्वास वाढवण्यासाठी डिझाइन केल्या होत्या.
3. त्यांनी सर्वसमावेशक सुरक्षा आणि मानवतावादी चर्चेसाठी व्यासपीठ म्हणून काम केले.
4. त्यांनी विस्थापित प्रौढांसाठी व्यावसायिक प्रशिक्षण कार्यक्रम दिले.

Answer:

B

Sol:

मेजर सेन यांनी "कम्युनिटी अलर्ट नेटवर्क्स" ची स्थापना केली ज्यामध्ये "समुदाय नेते, तरुण आणि महिला" यांचा समावेश होता. या नेटवर्कने या विविध गटांसाठी "त्यांच्या सुरक्षा आणि मानवतावादी चिंतांना आवाज देण्यासाठी" एक व्यासपीठ म्हणून काम केले आहे, ज्यामुळे गंभीर मुद्द्यांवर सर्वसमावेशक चर्चांना चालना मिळते.

Q.5

Outlook Planet Sustainability Summit & Awards 2024 मध्ये कोणत्या संस्थेला/संस्थेला "सस्टेनेबिलिटी चॅम्पियन - एडिटर चॉईस अवॉर्ड" मिळाला?

1. भारतीय ऊर्जा मंत्रालय
2. IIT गोवा
3. REC लिमिटेड
4. Outlook Group

Answer:

C

Sol:

आउटलुक प्लॅनेट सस्टेनेबिलिटी समिट अँड अवॉर्ड्स **2024**

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

मध्ये REC लिमिटेड, एक अग्रगण्य ऊर्जा क्षेत्रातील वित्तपुरवठादार, यांना "सस्टेनेबिलिटी चॅम्पियन - एडिटर चॉईस अवॉर्ड" मिळाला.

हा पुरस्कार पर्यावरणीय जबाबदारीसाठी आर्इसीच्या वचनबद्धतेची आणि भारताच्या स्वच्छ ऊर्जेकडे संक्रमण घडवून आणण्याच्या भूमिकेची कबुली देतो.

REC चे शाश्वतता उपक्रम:

REC चे कर्ज पोर्टफोलिओ अक्षय ऊर्जा प्रकल्पांना प्राधान्य देते, सध्या ₹ 38,971 कोटी आहे.

कंपनीने 2030 पर्यंत ₹ 10 लाख कोटींच्या कर्ज पुस्तकातील अक्षय ऊर्जा हिस्सा 30% पर्यंत वाढवण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे.

Q.6

"सस्टेनेबिलिटी चॅम्पियन - एडिटर चॉईस अवॉर्ड" कोणते निकष ओळखतात?

1. शाश्वत तंत्रज्ञान विकसित करण्यासाठी नावीन्यपूर्ण
2. पर्यावरण संरक्षण उपक्रमांसाठी वचनबद्धता.
3. सामाजिक जबाबदारीच्या पद्धतींना चालना देण्यासाठी नेतृत्व.
4. वरील सर्व

Answer:

B

Sol:

आउटलुक प्लॅनेट सस्टेनेबिलिटी समिट अँड अवॉर्ड्स 2024 मध्ये REC लिमिटेड, एक अग्रगण्य ऊर्जा क्षेत्रातील वित्तपुरवठादार, यांना "सस्टेनेबिलिटी चॅम्पियन - एडिटर चॉईस अवॉर्ड" मिळाला.

हा पुरस्कार पर्यावरणीय जबाबदारीसाठी आर्इसीच्या वचनबद्धतेची आणि भारताच्या स्वच्छ ऊर्जेकडे संक्रमण घडवून आणण्याच्या भूमिकेची कबुली देतो.

आउटलुक प्लॅनेट सस्टेनेबिलिटी समिट आणि पुरस्कारांबद्दल: हा प्रतिष्ठित कार्यक्रम शाश्वत पद्धतींमध्ये नेतृत्व प्रदर्शित करणाऱ्या संस्थांना ओळखतो.

उद्योगाचे नेते, धोरणकर्ते आणि टिकाऊपणाचे वकिल चर्चा, नावीन्यपूर्ण देवाणघेवाण आणि टिकाऊपणाच्या यशाची ओळख यासाठी शिखरावर जमतात.

Q.7

PRAGATI-2024 (AurGyan And Techno Innovation मध्ये फार्मा रिसर्च) हा उपक्रम कोणत्या सरकारी मंत्रालयाने सुरु केला आहे?

1. आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालय
2. विज्ञान आणि तंत्रज्ञान मंत्रालय
3. आयुष मंत्रालय
4. शिक्षण मंत्रालय

Answer:

C

Sol:

आयुष मंत्रालयाच्या अंतर्गत आयुर्वेदिक विज्ञान संशोधन परिषद (CCRAS) ने 28 मे 2024 रोजी प्रगती-2024 (आयुर्ज्ञान आणि टेक्नो इनोव्हेशनमधील फार्मा रिसर्च) लाँच केले. या उपक्रमाचे उद्दिष्ट संशोधनातील उद्योग सहकार्याद्वारे आयुर्वेदाच्या भविष्याला चालना देण्याचा आहे.

Q.8

प्रगती-2024 चे प्राथमिक उद्दिष्ट काय आहे?

1. आयुर्वेदात स्वारस्य असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी संशोधन शिष्यवृत्ती प्रदान करणे.
2. आयुर्वेदिक उत्पादनांच्या फायद्यांबद्दल जागतिक जागरूकता वाढवणे.
3. आयुर्वेदिक उद्योग आणि CCRAS यांच्यातील सहयोगी संशोधनाला चालना देणे.
4. आयुर्वेदातील नवीन प्रॅक्टीशनर्स आणि स्टार्टअप्सच्या योगदानाची कबुली देणे.

Answer:

C

Sol:

आयुष मंत्रालयाच्या अंतर्गत आयुर्वेदिक विज्ञान संशोधन परिषद (CCRAS) ने 28 मे 2024 रोजी प्रगती-2024 (आयुर्ज्ञान आणि टेक्नो इनोव्हेशनमधील फार्मा रिसर्च) लाँच केले. या उपक्रमाचे उद्दिष्ट संशोधनातील उद्योग सहकार्याद्वारे

आयुर्वेदाच्या भविष्याला चालना देण्याचा आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

सहयोगी संशोधनावर लक्ष केंद्रित करा: **PRAGATI-2024**
आयुर्वेदातील संशोधनाचे मार्ग शोधण्यासाठी **CCRAS** आणि
आयुर्वेदिक औषध उद्योग यांच्यातील टीमवर्कला प्रोत्साहन देते.

Q.9

पंतप्रधानांनी आयुष्मान भारत डिजिटल मिशन (ABDM)
कोणत्या तारखेला लॉन्च केले?

1. 28 मे 2024
2. 27 सप्टेंबर 2021
3. 15 ऑगस्ट 2020
4. 2 ऑक्टोबर 2023

Answer:

B

Sol:

पंतप्रधानांनी 27 सप्टेंबर 2021 रोजी व्हिडिओ
कॉन्फरन्सिंगद्वारे आयुष्मान भारत डिजिटल मिशन (ABDM)
लॉच केले, केंद्रीय आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री श्री मनसुख
मांडविया आणि आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण राज्यमंत्री डॉ
भारती प्रवीण पवार यांच्या उपस्थितीत, इतर मान्यवरांसह.

आयुष्मान भारत डिजिटल मिशन देशभरातील रुग्णालयांचे
डिजिटल आरोग्य समाधान एकमेकांशी जोडेल. मिशनमुळे
रुग्णालयांची प्रक्रिया केवळ सुलभ होणार नाही तर
राहणीमानातही वाढ होईल. डिजिटल इकोसिस्टम इतर अनेक
सुविधा जसे की डिजिटल सल्लामसलत, वैद्यकीय
व्यावसायिकांना त्यांच्या नोंदींमध्ये प्रवेश देण्यासाठी रुग्णांची
संमती इत्यादी सक्षम करेल. या योजनेच्या अंमलबजावणीमुळे,
जुने वैद्यकीय रेकॉर्ड नष्ट होणार नाहीत कारण प्रत्येक रेकॉर्ड
डिजिटल पद्धतीने संग्रहित केला जाईल.

Q.10

राष्ट्रीय आरोग्य धोरण 2017 (NHP 2017) भारतातील आरोग्य
परिणाम सुधारण्यासाठी विविध लक्ष्यांची रूपरेषा देते.
खालीलपैकी कोणते लक्ष्य NHP 2017 मध्ये स्पष्टपणे नमूद
केलेले नाही?

1. 2025 पर्यंत जन्माचे आयुर्मान 72 पर्यंत वाढवा.
2. 2019 पर्यंत बालमृत्यू दर 28 पर्यंत कमी करा.
3. HIV/AIDS साठी 90-90-90 चे जागतिक 2020 चे
लक्ष्य साध्य करा.
4. 2025 पर्यंत पाच वर्षांखालील मुलांचे मृत्यूदर 23 पर्यंत
कमी करा.

Answer:

C

Q.11

बाल न्याय मंडळाबाबत (JJB) खालीलपैकी कोणते खरे आहे.

विधान 1: बाल न्याय मंडळाच्या (JJB) कामकाजाची चौकशी
करण्यासाठी सहा सदस्यीय समिती स्थापन केली जाऊ शकते.

विधान 2: समितीमध्ये फक्त कायदेशीर व्यावसायिकांचा
समावेश असेल (न्यायाधीश, वकील)

खालीलपैकी कोणते विधान खरे आहे.

1. फक्त 1
2. फक्त 2
3. 1 आणि 2 दोन्ही बरोबर आहेत
4. 1 आणि 2 दोन्ही चुकीचे आहेत

Answer:

D

Sol:

बाल न्याय मंडळाच्या (जेजेबी) कामकाजाची चौकशी
करण्यासाठी चार सदस्यीय समिती स्थापन केली जाऊ शकते.
या समितीचा उद्देश JJB च्या योग्य कार्यपद्धतीच्या पालनाचे
मूल्यांकन करणे हा आहे, विशेषतः यासारख्या क्षेत्रांमध्ये:
जामीन सुनावणी दरम्यान योग्य प्रक्रियेचे पालन
बाल न्याय कायद्यानुसार निर्णय देणे
समिती कायदेशीर व्यावसायिक आणि सामाजिक कार्यकर्ते यांचे
मिश्रण आहे.

Q.12

महाराष्ट्रातील धरणांमधील सध्याचा पाणीसाठा किती आहे?

1. 10%
2. 23%
3. 32%
4. 40%

Answer:

B

Sol:

महाराष्ट्रातील धरणांमधील पाणीसाठा लक्षणीयरीत्या घटला आहे, मे 2024 पर्यंत 23% च्या गंभीर पातळीवर घसरला आहे. गेल्या वर्षीच्या याच कालावधीतील 32% च्या तुलनेत हे लक्षणीय कमी आहे. विशेषतः मराठवाड्यात परिस्थिती गंभीर आहे, जिथे धरणे केवळ 9% क्षमतेवर आहेत.

Q.13

फॉरेस्ट सर्व्हे ऑफ इंडियाचे (FSI) फॉरेस्ट कव्हर मॅपिंग युनिट पूर्वी कोणत्या शहरात होते?

1. शिमला
2. डेहराडून
3. कोलकाता
4. नागपूर

Answer:

D

Sol:

फॉरेस्ट सर्व्हे ऑफ इंडिया (FSI) ने त्याच्या नागपूर प्रादेशिक कार्यालयातून डेहराडून येथील मुख्यालयात स्थलांतरित करून त्याचे वन कव्हर मॅपिंग युनिट केंद्रीकृत केले आहे. शिफ्टच्या संभाव्य कारणांमध्ये FSI मुख्यालयातील कौशल्य आणि संसाधने एकत्रित करणे समाविष्ट आहे.

Q.14

यू एन शांती मोहिमेचा प्राथमिक उद्देश काय आहे?

1. युद्धग्रस्त प्रदेशांना मानवतावादी मदत पुरवणे.
2. राष्ट्रांमधील संघर्ष मध्यस्थी करण्यासाठी.
3. युद्धविराम करारांचे निरीक्षण आणि पर्यवेक्षण करणे.
4. लष्करी कारवाईद्वारे आंतरराष्ट्रीय कायद्याची अंमलबजावणी करणे.

Answer:

C

Sol:

संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या शांती सैनिकांचा आंतरराष्ट्रीय दिवस दरवर्षी 29 मे रोजी साजरा केला जातो हा दिवस 1948 मध्ये पहिल्या संयुक्त राष्ट्र शांती मोहिमेच्या स्थापनेचा सन्मान करतो युएन पीसकीपिंग मिशनचा प्राथमिक उद्देश युद्धविराम करारांचे निरीक्षण आणि पर्यवेक्षण करणे आहे.

Q.15

2024 च्या संयुक्त राष्ट्र शांती सैनिकांच्या आंतरराष्ट्रीय दिवसाची थीम काय आहे?

1. शांतता राखण्यात महिलांची भूमिका
2. भविष्यासाठी योग्य: एकत्र चांगले बांधणे.
3. शांतता राखणे बळकट करणे
4. शांती सैनिकांचा सन्मान करणे

Answer:

B

Sol:

2024 च्या संयुक्त राष्ट्रांच्या शांतीरक्षकांच्या आंतरराष्ट्रीय दिवसाची थीम "भविष्यासाठी योग्य: एकत्र चांगले बांधणे" आहे.

ते विकसित होत असलेल्या आव्हानांशी जुळवून घेण्यावर आणि प्रभावी शांतता राखण्यासाठी सहकार्यावर भर देते.

Q.1

मॅगेलन मिशनचे प्राथमिक उद्दिष्ट काय होते?

1. मंगळाचे अन्वेषण करणे
2. सूर्याचा अभ्यास करणे
3. रडार इमेजिंग वापरून शुक्राच्या पृष्ठभागाचा नकाशा तयार करणे
4. गुरुच्या चंद्रांचा शोध घेणे

Answer:

C

Sol:

मॅगेलन मिशन:

प्रक्षेपण तारीख आणि मिशन:

- शुक्राचा शोध घेण्यासाठी ४ मे १९८९ रोजी नासाची खोल अंतराळ मोहीम सुरू झाली.
- स्पेस शटलमधून प्रथम आंतरग्रहीय मोहीम प्रक्षेपित केली गेली.
- नामकरण: फर्डिनांड मॅगेलन या पोर्तुगीज संशोधकाच्या नावावरून नाव देण्यात आले ज्याने प्रथम पृथ्वीला प्रदक्षिणा घातली.
- प्राथमिक उद्दिष्ट: ग्रहाच्या घनदाट वातावरणामुळे व्हिज्युअल निरीक्षणास अडथळा निर्माण होत असल्यामुळे रडार इमेजिंगचा वापर करून शुक्राच्या पृष्ठभागाचा नकाशा तयार करणे.

Q.2

मॅगेलन मिशनने कोणत्या ग्रहाचा शोध लावला?

1. बुध
2. मंगळ
3. बृहस्पति
4. शुक्र

Answer:

D

Sol:

मॅगेलन मिशन:

प्रक्षेपण तारीख आणि मिशन:

- शुक्राचा शोध घेण्यासाठी ४ मे १९८९ रोजी नासाची खोल अंतराळ मोहीम सुरू झाली.
- स्पेस शटलमधून प्रथम आंतरग्रहीय मोहीम प्रक्षेपित केली गेली.
- नामकरण: फर्डिनांड मॅगेलन या पोर्तुगीज संशोधकाच्या नावावरून नाव देण्यात आले ज्याने प्रथम पृथ्वीला प्रदक्षिणा घातली.
- प्राथमिक उद्दिष्ट: ग्रहाच्या घनदाट वातावरणामुळे व्हिज्युअल निरीक्षणास अडथळा निर्माण होत असल्यामुळे रडार इमेजिंगचा वापर करून शुक्राच्या पृष्ठभागाचा नकाशा तयार करणे.

Q.3

प्रवाह पोर्टलचा मुख्य उद्देश काय आहे?

1. **RBI** कडून अधिकृतता, परवाने किंवा नियामक मंजूरी मिळविण्यासाठी व्यक्ती किंवा संस्थांना व्यासपीठ उपलब्ध करून देणे.
2. ऑनलाइन बँकिंग व्यवहार सुलभ करण्यासाठी
3. किरकोळ गुंतवणूकदारांकडून सरकारी रोख्यांची खरेदी सक्षम करणे
4. भारतातील **FinTech** उपक्रमांची माहिती देणे

Answer:

A

Sol:

प्रवाह पोर्टल:

- उद्देश: **RBI** कडून अधिकृतता, परवाने किंवा नियामक मंजूरी मिळविण्यासाठी व्यक्ती किंवा संस्थांसाठी एक सुरक्षित, केंद्रीकृत वेब-आधारित प्लॅटफॉर्म.
- किरकोळ थेट मोबाइल ॲप:
- उद्देश: किरकोळ गुंतवणूकदारांना **RBI** सोबत रिटेल डायरेक्ट गिल्ट खाती उघडण्यासाठी सुविधा देणे
- वैशिष्ट्ये:
- किरकोळ गुंतवणूकदारांना प्राथमिक लिलावात सरकारी सिक्युरिटीज (**G-Secs**) खरेदी करण्याची अनुमती देते.
- FinTech:**
- उद्दिष्ट:

- **FinTech** संस्था, त्यांचे क्रियाकलाप आणि तंत्रज्ञानाच्या वापरांबद्दल आवश्यक माहिती कॅप्चर करा.
- धोरणकर्ते आणि उद्योग सहभागींसाठी भारतीय फिनटेक क्षेत्राची सर्वसमावेशक माहिती प्रदान करा.
- कव्हेरेज: विनियमित आणि अनियंत्रित दोन्ही **FinTech** संस्थांचा समावेश आहे.
- व्यवस्थापन: रिझर्व्ह बँक इनोव्हेशन हब (**RBIH**) द्वारे व्यवस्थापित, **RBI** ची पूर्ण मालकीची उपकंपनी.

Q.4

FinTech संस्थांबद्दल आवश्यक माहिती मिळवण्याच्या उद्देशाने **FinTech** उपक्रमाचे व्यवस्थापन कोण करते?

1. अर्थ मंत्रालय
2. रिझर्व्ह बँक इनोव्हेशन हब (**RBIH**)
3. सिक्युरिटीज अँड एक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (**SEBI**)
4. नॅशनल पेमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया (**NPCI**)

Answer:

B

Sol:

प्रवाह पोर्टल:

- उद्देश: **RBI** कडून अधिकृतता, परवाने किंवा नियामक मंजूरी मिळविण्यासाठी व्यक्ती किंवा संस्थांसाठी एक सुरक्षित, केंद्रीकृत वेब-आधारित प्लॅटफॉर्म.

किरकोळ थेट मोबाइल अॅप:

- उद्देश: किरकोळ गुंतवणूकदारांना **RBI** सोबत रिटेल डायरेक्ट गिल्ट खाती उघडण्यासाठी सुविधा देणे

वैशिष्ट्ये:

- किरकोळ गुंतवणूकदारांना प्राथमिक लिलावात सरकारी सिक्युरिटीज (**G-Secs**) खरेदी करण्याची अनुमती देते.

FinTech:

उद्दिष्ट:

- **FinTech** संस्था, त्यांचे क्रियाकलाप आणि तंत्रज्ञानाच्या वापरांबद्दल आवश्यक माहिती कॅप्चर करा.
- धोरणकर्ते आणि उद्योग सहभागींसाठी भारतीय फिनटेक क्षेत्राची सर्वसमावेशक माहिती प्रदान करा.
- कव्हेरेज: विनियमित आणि अनियंत्रित दोन्ही **FinTech** संस्थांचा समावेश आहे.
- व्यवस्थापन: रिझर्व्ह बँक इनोव्हेशन हब (**RBIH**) द्वारे व्यवस्थापित, **RBI** ची पूर्ण मालकीची उपकंपनी.

Q.5

खालीलपैकी कोणते हिमालयीन सेरोचे सर्वोत्कृष्ट वर्णन करते?

1. सिंह, वाघ, अस्वल आणि लांडगा यांच्यातील क्रॉससारखे दिसते
2. शेळी, गाढव, गाय आणि डुक्कर यांच्यातील क्रॉससारखे दिसते
3. हरीण, घोडा, गाय आणि मेंढी यांच्यातील क्रॉससारखे दिसते
4. ससा, कोल्हा, गाय आणि डुक्कर यांच्यातील क्रॉससारखे दिसते

Answer:

B

Sol:

हिमालय सीरो:

देखावा: शेळी, गाढव, गाय आणि डुक्कर यांच्यातील क्रॉससारखे दिसते.

प्रकार: सेरोच्या अनेक प्रजाती अस्तित्वात आहेत, त्या सर्व आशियामध्ये आढळतात. हिमालयीन सेरो ही मुख्य भूप्रदेशातील सेरोची उपप्रजाती आहे (**Capricornis sumatraensis**).

आहार: शाकाहारी.

वितरण:

- प्रदेश: पूर्व, मध्य आणि पश्चिम हिमालयात आढळतात; ट्रान्स हिमालयन प्रदेशात नाही.

संवर्धन स्थिती:

- **IUCN** लाल यादी: असुरक्षित
- **CITES**: परिशिष्ट I
- वन्यजीव संरक्षण कायदा, 1972: अनुसूची I

Q.6

हिमालयन सीरोची **IUCN** रेड लिस्ट स्थिती काय आहे?

1. धोक्यात
2. गंभीरपणे धोक्यात
3. असुरक्षित
4. नामशेष

Answer:

C

Sol:

हिमालय सीरो:

देखावा: शेळी, गाढव, गाय आणि डुक्कर यांच्यातील क्रॉससारखे दिसते.

प्रकार: सेरोच्या अनेक प्रजाती अस्तित्वात आहेत, त्या सर्व आशियामध्ये आढळतात. हिमालयीन सेरो ही मुख्य भूप्रदेशातील सेरोची उपप्रजाती आहे (**Capricornis sumatraensis**).

आहार: शाकाहारी.

वितरण:

• प्रदेश: पूर्व, मध्य आणि पश्चिम हिमालयात आढळतात; ट्रान्स हिमालयन प्रदेशात नाही.

संवर्धन स्थिती:

• IUCN लाल यादी: असुरक्षित

• CITES: परिशिष्ट I

• वन्यजीव संरक्षण कायदा, 1972: अनुसूची I

Q.7

Anopheles Stephensi ही डासांची प्रजाती मूळची कोठून आहे?

1. आफ्रिका
2. दक्षिण अमेरिका
3. दक्षिण आशिया
4. युरोप

Answer:

A

Sol:

• अॅनोफिलीस स्टीफेन्सी या डासांच्या प्रजातीचा संपूर्ण आफ्रिकेत प्रसार झाल्यामुळे महाद्वीपातील मलेरियाचा भार वाढतो, जिथे जगातील 90% मलेरियामुळे मृत्यू होतात.

अॅनोफिलीस स्टीफेन्सी:

• मूळ प्रदेश: दक्षिण आशिया.

• रोगाचा प्रसार: प्लास्मोडियम फॅल्सीपेरम आणि पी. व्हायव्हॅक्स या दोन्हींचा प्रसार होतो.

• आफ्रिकन वेक्टरशी तुलना: आफ्रिकन मलेरिया वेक्टरच्या विपरीत, जे सामान्यतः ग्रामीण भागात आढळतात, An.

स्टीफेन्सी शहरी वातावरणात वाढतात.

सार्वजनिक आरोग्याची चिंता:

• शहरी भागात एक महत्त्वपूर्ण धोका आहे.

Q.8

Anopheles Stephensi हे पारंपारिक आफ्रिकन मलेरिया वेक्टरसंपेक्षा निवासस्थानाच्या बाबतीत वेगळे कसे आहे?

1. ग्रामीण भागापेक्षा शहरी वातावरणाला प्राधान्य देते
2. शहरी भागापेक्षा ग्रामीण भागाला प्राधान्य देते
3. अंतर्देशीय भागांपेक्षा किनारी भागांना प्राधान्य देते
4. मोकळ्या मैदानांपेक्षा जंगलांना प्राधान्य देते

Answer:

A

Sol:

• अॅनोफिलीस स्टीफेन्सी या डासांच्या प्रजातीचा संपूर्ण आफ्रिकेत प्रसार झाल्यामुळे महाद्वीपातील मलेरियाचा भार वाढतो, जिथे जगातील 90% मलेरियामुळे मृत्यू होतात.

अॅनोफिलीस स्टीफेन्सी:

• मूळ प्रदेश: दक्षिण आशिया.

• रोगाचा प्रसार: प्लास्मोडियम फॅल्सीपेरम आणि पी. व्हायव्हॅक्स या दोन्हींचा प्रसार होतो.

• आफ्रिकन वेक्टरशी तुलना: आफ्रिकन मलेरिया वेक्टरच्या विपरीत, जे सामान्यतः ग्रामीण भागात आढळतात, An. स्टीफेन्सी शहरी वातावरणात वाढतात.

सार्वजनिक आरोग्याची चिंता:

• शहरी भागात एक महत्त्वपूर्ण धोका आहे.

Q.9

विरुपाक्ष मंदिर कोठे आहे?

1. म्हैसूर
2. बंगलोर
3. हंपी
4. उडुपी

Answer:

C

Sol:

- विरुपाक्ष मंदिर:
- ठिकाण: हम्पी, कर्नाटक.
- ऐतिहासिक महत्त्व:
- युनेस्कोच्या जागतिक वारसा स्थळ हंपी येथील स्मारकांच्या समूहाचा भाग.
- 7 व्या शतकात विजयनगर साम्राज्याच्या काळात बांधले गेले.
- देवता: भगवान विरुपाक्षला समर्पित, शिवाचे एक रूप.
- हिटेक्चर:
- द्रविड शैली.
- उल्लेखनीय वैशिष्ट्यांमध्ये सुमारे 50 मीटर उंच उंच गोपुरम (प्रवेशद्वार टॉवर) समाविष्ट आहे.
- गुंतागुंतीचे कोरीव खांब आणि अलंकृत छत.

Q.10

विरुपाक्ष मंदिर कोणत्या साम्राज्याच्या काळात बांधले गेले?

1. विजयनगर साम्राज्य
2. मुघल साम्राज्य
3. चोल साम्राज्य
4. मौर्य साम्राज्य

Answer:

A

Sol:

- विरुपाक्ष मंदिर:
- ठिकाण: हम्पी, कर्नाटक.
- ऐतिहासिक महत्त्व:
- युनेस्कोच्या जागतिक वारसा स्थळ हंपी येथील स्मारकांच्या समूहाचा भाग.
- 7 व्या शतकात विजयनगर साम्राज्याच्या काळात बांधले गेले.
- देवता: भगवान विरुपाक्षला समर्पित, शिवाचे एक रूप.
- हिटेक्चर:
- द्रविड शैली.
- उल्लेखनीय वैशिष्ट्यांमध्ये सुमारे 50 मीटर उंच उंच गोपुरम (प्रवेशद्वार टॉवर) समाविष्ट आहे.
- गुंतागुंतीचे कोरीव खांब आणि अलंकृत छत.

Q.11

फ्लेमिंगोचे वैज्ञानिक कुटुंबाचे नाव काय आहे?

1. फोनिकोप्टेरिडे
2. फोनिकॉप्टरस
3. फ्लेमिंगोनिडे
4. फिनिडे

Answer:

A

Sol:

फ्लेमिंगो:

वैज्ञानिक नाव: **Phoenicopteridae** (कुटुंब)

प्रजाती: सहा मान्यताप्राप्त प्रजाती: ग्रेटर फ्लेमिंगो, लेसर फ्लेमिंगो, चिलीयन फ्लेमिंगो, अँडियन फ्लेमिंगो, जेम्स फ्लेमिंगो आणि अमेरिकन फ्लेमिंगो.

आहार:

- प्रामुख्याने एकपेशीय वनस्पती, लहान क्रस्टेशियन्स आणि प्लँक्टन यांना खाद्य देतात.
- त्यांचा आहार कॅरोटीनॉइड रंगद्रव्यांनी समृद्ध आहे, ज्यामुळे त्यांना गुलाबी रंग मिळतो.

निवासस्थान:

- उथळ तलाव, सरोवर, खारफुटीचे दलदल आणि चिखलात आढळतात.
- क्षारीय किंवा क्षारयुक्त पाणीसाठा प्राधान्य द्या.
- वितरण: आफ्रिका, आशिया, अमेरिका आणि युरोपमधील काही भागांचे मूळ.
- संवर्धन स्थिती: प्रजातीनुसार बदलते, परंतु काहींचे निवासस्थान नष्ट होणे आणि पर्यावरणीय बदलांमुळे धोकादायक किंवा असुरक्षित असे वर्गीकरण केले जाते.
- स्वारस्यपूर्ण तथ्य: फ्लेमिंगो त्यांच्या पायाने चिखल ढवळून आणि नंतर अन्न फिल्टर करण्यासाठी त्यांच्या बिलातून पाणी शोषून फिल्टर करतात.

Q.12

राष्ट्रीय अनुसूचित जमाती आयोग (NCST) ची स्थापना कधी झाली?

1. 2000

2. 2002
3. 2004
4. 2006

Answer:

C

Sol:

NCST:

स्थापना: 19 फेब्रुवारी 2004 रोजी स्थापना.

घटनात्मक आधार: भारतीय राज्यघटनेचे कलम 338A.

उद्देश: भारतातील अनुसूचित जमातींच्या (एसटी) हितांचे रक्षण करणे.

कार्ये:

• घटनेनुसार किंवा इतर कोणत्याही कायद्यांतर्गत एसटीसाठी प्रदान केलेल्या सुरक्षेची संबंधित सर्व बाबींची तपासणी आणि निरीक्षण करा.

• अशा सुरक्षा उपायांच्या कार्याचे मूल्यांकन करा.

• एसटीचे हक्क आणि सुरक्षेपासून वंचित राहण्याच्या संदर्भात विशिष्ट तक्रारींची चौकशी करा.

• एसटीच्या सामाजिक-आर्थिक विकासाच्या नियोजन प्रक्रियेत सहभागी व्हा आणि सल्ला द्या.

• आवश्यकतेनुसार दरवर्षी आणि इतर वेळी राष्ट्रपतींना अहवाल सादर करा.

रचना:

• चेअरपर्सन

• उपसभापती

• इतर तीन सदस्य

कार्यकाळ: सदस्य पद ग्रहण केल्याच्या तारखेपासून तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी पद धारण करतात.

Q.13

कोणती कंपनी EV पायाभूत सुविधा वाढवण्यासाठी 1.5 अब्ज डॉलरच्या 'अल्ट्रा मेगा प्रोजेक्ट'साठी महाराष्ट्रासोबत सहयोग करत आहे?

1. ओला इलेक्ट्रिक
2. टेस्ला
3. गोगोरो
4. अदानी इलेक्ट्रिक मोटर

Answer:

C

Sol:

• इलेक्ट्रिक वाहने, विशेषतः इलेक्ट्रिक दुचाकींचा अवलंब करण्यात महाराष्ट्र आघाडीवर आहे.

• राज्यात 4 लाखांहून अधिक इलेक्ट्रिक दुचाकी आहेत, जे राष्ट्रीय विक्रीत 17% योगदान देतात.

• याशिवाय, 1.5 अब्ज डॉलरच्या 'अल्ट्रा मेगा प्रोजेक्ट'साठी गोगोरोसोबत महाराष्ट्राचे सहकार्य राज्याच्या ईव्ही पायाभूत सुविधांमध्ये आणखी वाढ करेल.

• या प्रकल्पामध्ये इलेक्ट्रिक वाहने, स्मार्ट बॅटरी पॅक आणि बॅटरी स्वॅप स्टेशन्सची निर्मिती समाविष्ट आहे, ज्याचे उद्दिष्ट गोगोरोची बॅटरी-स्वॅपिंग पायाभूत सुविधा राज्यभर तैनात करणे आहे.

Q.14

72 वी महाराष्ट्र राज्य वरिष्ठ अॅथलेटिक्स चॅम्पियनशिप कोठे आयोजित केली जात आहे?

1. पुणे
2. नागपूर
3. कोल्हापूर
4. मुंबई

Answer:

B

Sol:

• राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ क्रीडा संकुलात 72 वी महाराष्ट्र राज्य वरिष्ठ अॅथलेटिक्स चॅम्पियनशिप नागपूर येथे सुरू आहे.

• 2024 पॅरिस ऑलिम्पिक तसेच इतर राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय चॅम्पियनशिपसाठी पात्र होण्यासाठी इच्छुक खेळाडूसाठी ही एक महत्त्वपूर्ण घटना आहे.

• नागपूर जिल्हा अॅथलेटिक्स असोसिएशन (NDAA) या स्पर्धेचे आयोजन करत आहे.

• या चॅम्पियनशिपचे निकाल महत्त्वपूर्ण आहेत कारण ते पंचकुला येथे होणाऱ्या आगामी 63 व्या राष्ट्रीय आंतरराज्य वरिष्ठ अॅथलेटिक्स चॅम्पियनशिपमध्ये महाराष्ट्राचे प्रतिनिधित्व करणारे खेळाडू ठरवतील.

Q.15

ज्ञानगंगा वन्यजीव अभयारण्य कोणत्या जिल्ह्यात आहे?

1. बुलढाणा
2. धुळे
3. रत्नागिरी
4. हिंगोली

Answer:

A

Sol:

ज्ञानगंगा वन्यजीव अभयारण्य:

ठिकाण: बुलढाणा जिल्हा, महाराष्ट्र.

स्थापना: 1997 मध्ये अभयारण्य घोषित केले.

वनस्पती:

- दक्षिणी उष्णकटिबंधीय कोरड्या पानझडी जंगलांचे वर्चस्व.
- मुख्य वृक्ष प्रजातींमध्ये साग, बाबुल, मोहा, तेंदू आणि बेल यांचा समावेश होतो.

प्राणी:

- सस्तन प्राणी: बंगाल वाघ, भारतीय बिबट्या, आळशी अस्वल, रानडुक्कर आणि सांबर आणि चितळ यासारख्या अनेक हरणांच्या प्रजातींचा समावेश होतो.
- पक्षी: मोर, जंगली पक्षी आणि गरुड आणि गिधाडांच्या विविध प्रजातींसह समृद्ध एविविधता.
- नद्या : ज्ञानगंगा नदी अभयारण्यातून वाहते.
- संवर्धन स्थिती: प्रदेशातील जैवविविधतेचे संरक्षण आणि जतन करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य वन विभागाद्वारे व्यवस्थापित केले जाते.

Q.1

77 व्या जागतिक आरोग्य संमेलनाची थीम काय होती?

1. सर्वासाठी आरोग्य: प्रत्येकाचे रक्षण करा
2. सर्वासाठी सार्वत्रिक आरोग्य कव्हरेज
3. जागतिक आरोग्य सुरक्षा
4. आरोग्य विषमतेची लढा

Answer:

A

Sol:

७७वी जागतिक आरोग्य सभा:

तारीख आणि स्थळ: 21 ते 30 मे 2024, जिनेव्हा, स्वित्झर्लंड येथे आयोजित.

सहभागी: सर्व WHO सदस्य देश, आरोग्य मंत्री आणि इतर वरिष्ठ आरोग्य अधिकाऱ्यांच्या शिष्टमंडळांनी हजेरी लावली.

थीम: "सर्वासाठी आरोग्य: प्रत्येकाचे रक्षण करा" वर केंद्रित.

अजेंडा:

COVID-19 साथीच्या रोगासह जागतिक आरोग्य आणीबाणी.

युनिव्हर्सल हेल्थ कव्हरेज (UHC).

आरोग्य कर्मचारी समस्या.

असंसर्गजन्य रोग (NCDs).

मानसिक आरोग्य आणि पदार्थांचा वापर.

प्रमुख चर्चा:

आरोग्य यंत्रणा मजबूत करणे.

आरोग्यासाठी वित्तपुरवठा.

औषधे आणि लसींमध्ये प्रवेश सुधारणे.

आरोग्य असमानता संबोधित करणे.

ठराव आणि निर्णय:

प्राथमिक आरोग्य सेवेबाबत ठराव स्वीकारणे.

प्रतिजैविक प्रतिकार सोडविण्यासाठी धोरणे.

डिजिटल आरोग्यावर जागतिक धोरणे.

Q.2

.....येथे 77 वी जागतिक आरोग्य सभा झाली.

1. न्यूयॉर्क
2. नवी दिल्ली
3. जिनेव्हा
4. व्हिएन्ना

Answer:

C

Sol:

७७वी जागतिक आरोग्य सभा:

तारीख आणि स्थळ: 21 ते 30 मे 2024, जिनेव्हा, स्वित्झर्लंड येथे आयोजित.

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

सहभागी: सर्व WHO सदस्य देश, आरोग्य मंत्री आणि इतर वरिष्ठ आरोग्य अधिकाऱ्यांच्या शिष्टमंडळांनी हजेरी लावली.
थीम: "सर्वांसाठी आरोग्य: प्रत्येकाचे रक्षण करा" वर केंद्रित.
अजेंडा:

COVID-19 साथीच्या रोगासह जागतिक आरोग्य आणीबाणी.

युनिव्हर्सल हेल्थ कव्हेरेज (UHC).

आरोग्य कर्मचारी समस्या.

असंसर्गजन्य रोग (NCDs).

मानसिक आरोग्य आणि पदार्थांचा वापर.

प्रमुख चर्चा:

आरोग्य यंत्रणा मजबूत करणे.

आरोग्यासाठी वित्तपुरवठा.

औषधे आणि लसींमध्ये प्रवेश सुधारणे.

आरोग्य असमानता संबोधित करणे.

ठराव आणि निर्णय:

प्राथमिक आरोग्य सेवेबाबत ठराव स्वीकारणे.

प्रतिजैविक प्रतिकार सोडविण्यासाठी धोरणे.

डिजिटल आरोग्यावर जागतिक धोरणे.

Q.3

प्रगती-2024 चे प्राथमिक उद्दिष्ट काय आहे?

1. आयुर्वेदिक उत्पादनांची विक्री वाढवणे
2. संशोधनाच्या संधी शोधणे आणि CCRAS आणि आयुर्वेद औषध उद्योग यांच्यातील सहकार्य वाढवणे
3. आयुर्वेदिक अभ्यासकांना प्रशिक्षण देणे
4. आयुर्वेदिक पर्यटनाला चालना देणे

Answer:

B

Sol:

प्रगती-2024:

पूर्ण नाव: आयुर्ज्ञान आणि टेक्नो इनोव्हेशनमधील फार्मा रिसर्च (प्रगती-2024)

उद्देश: संशोधनाच्या संधी शोधणे आणि आयुर्वेदिक विज्ञान संशोधन परिषद (CCRAS) आणि आयुर्वेद औषध उद्योग यांच्यात सहकार्य वाढवणे.

फोकस क्षेत्रे:

आयुर्वेदातील प्रगत संशोधन

नवीन आयुर्वेदिक औषधांचा विकास

आयुर्वेदिक औषध निर्मिती प्रक्रियेत नावीन्य

प्रमुख सहभागी:

CCRAS मधील संशोधक

आयुर्वेद औषध क्षेत्रातील उद्योग तज्ञ

आयुर्वेदिक अभ्यासात विशेष शैक्षणिक संस्था

Q.4

खालीलपैकी कोणते क्षेत्र प्रगती-2024 चे फोकस क्षेत्र नाही?

1. आयुर्वेदातील प्रगत संशोधन
2. नवीन आयुर्वेदिक औषधांचा विकास
3. आयुर्वेदिक पर्यटनाला चालना
4. आयुर्वेदिक औषध निर्मिती प्रक्रियेतील नावीन्य

Answer:

C

Sol:

प्रगती-2024:

पूर्ण नाव: आयुर्ज्ञान आणि टेक्नो इनोव्हेशनमधील फार्मा रिसर्च (प्रगती-2024)

उद्देश: संशोधनाच्या संधी शोधणे आणि आयुर्वेदिक विज्ञान संशोधन परिषद (CCRAS) आणि आयुर्वेद औषध उद्योग यांच्यात सहकार्य वाढवणे.

फोकस क्षेत्रे:

आयुर्वेदातील प्रगत संशोधन

नवीन आयुर्वेदिक औषधांचा विकास

आयुर्वेदिक औषध निर्मिती प्रक्रियेत नावीन्य

प्रमुख सहभागी:

CCRAS मधील संशोधक

आयुर्वेद औषध क्षेत्रातील उद्योग तज्ञ

आयुर्वेदिक अभ्यासात विशेष शैक्षणिक संस्था

Q.5

eMigrate प्रकल्पाचे उद्दिष्ट काय आहे?

1. ग्रामीण भागात शैक्षणिक सेवा पुरवणे
2. भारतातील पर्यटनाला चालना देण्यासाठी
3. कृषी उत्पादकता वाढवणे

4. ECR देशांमध्ये जाणाऱ्या ब्लू-कॉलर कामगारांना स्थलांतर प्रक्रिया अखंड आणि ऑनलाइन करून मदत करणे

Answer:

D

Sol:

eMigrate प्रकल्प:

इमिग्रेशन चेक रिक्वायर्ड (ECR) देशांमध्ये जाणाऱ्या ब्लू-कॉलर कामगारांना स्थलांतर प्रक्रिया अखंड आणि ऑनलाइन करून मदत करणे हा प्रकल्पाचा उद्देश आहे.

हे स्थलांतरित कामगारांना भेडसावणाऱ्या समस्यांचे निराकरण करते आणि सुरक्षित आणि कायदेशीर स्थलांतराला प्रोत्साहन देण्यासाठी परदेशी नियोक्ते, नोंदणीकृत भर्ती एजंट आणि विमा कंपन्यांना एका सामायिक व्यासपीठावर आणते.

या सामंजस्य करारांतर्गत, MEA चे eMigrate पोर्टल CSC च्या पोर्टलशी समाकलित केले जाईल जेणेकरून CSCs द्वारे नागरिकांना खालील eMigrate सेवा प्रदान करता येतील:

eMigrate पोर्टलवर अर्जदारांची नोंदणी सुलभ करा.

eMigrate पोर्टलवर आवश्यक कागदपत्रे अपलोड आणि प्रक्रिया करण्यास मदत करा.

स्थलांतरित कामगार किंवा eMigrate पोर्टलवर नोंदणीकृत अर्जदारांना आवश्यक असलेल्या वैद्यकीय आणि इतर सेवांच्या बुकिंगसाठी समर्थन.

संपूर्ण भारतभर eMigrate सेवांबद्दल जागरूकता निर्माण करा.

Q.6

खालीलपैकी कोणती सेवा सीएससीच्या पोर्टलसह eMigrate पोर्टलद्वारे प्रदान केलेली नाही?

1. अर्जदारांची नोंदणी सुलभ करणे
2. दस्तऐवज अपलोड आणि प्रक्रिया करण्यास मदत करणे
3. स्थलांतरित कामगारांसाठी प्रवासाची तिकिटे बुक करणे
4. वैद्यकीय सेवांच्या बुकिंगला सहाय्यक

Answer:

C

Sol:

eMigrate प्रकल्प:

इमिग्रेशन चेक रिक्वायर्ड (ECR) देशांमध्ये जाणाऱ्या ब्लू-कॉलर कामगारांना स्थलांतर प्रक्रिया अखंड आणि ऑनलाइन करून मदत करणे हा प्रकल्पाचा उद्देश आहे.

हे स्थलांतरित कामगारांना भेडसावणाऱ्या समस्यांचे निराकरण करते आणि सुरक्षित आणि कायदेशीर स्थलांतराला प्रोत्साहन देण्यासाठी परदेशी नियोक्ते, नोंदणीकृत भर्ती एजंट आणि विमा कंपन्यांना एका सामायिक व्यासपीठावर आणते.

या सामंजस्य करारांतर्गत, MEA चे eMigrate पोर्टल CSC च्या पोर्टलशी समाकलित केले जाईल जेणेकरून CSCs द्वारे नागरिकांना खालील eMigrate सेवा प्रदान करता येतील:

eMigrate पोर्टलवर अर्जदारांची नोंदणी सुलभ करा.

eMigrate पोर्टलवर आवश्यक कागदपत्रे अपलोड आणि प्रक्रिया करण्यास मदत करा.

स्थलांतरित कामगार किंवा eMigrate पोर्टलवर नोंदणीकृत अर्जदारांना आवश्यक असलेल्या वैद्यकीय आणि इतर सेवांच्या बुकिंगसाठी समर्थन.

संपूर्ण भारतभर eMigrate सेवांबद्दल जागरूकता निर्माण करा.

Q.7

इंडियन कॉम्प्युटर इमर्जन्सी रिस्पॉन्स टीम (CERT-In) ची स्थापना कधी झाली?

1. 2000
2. 2004
3. 2007
4. 2014

Answer:

B

Sol:

CERT-इन:

स्थापना: CERT-In ची स्थापना 2004 मध्ये झाली.

उद्दिष्ट: भारतातील दळणवळण आणि माहिती पायाभूत सुविधांची सुरक्षा वाढवणे हे त्याचे प्राथमिक उद्दिष्ट आहे.

कार्य: संगणक सुरक्षा घटनांना प्रतिसाद देण्यासाठी राष्ट्रीय नोडल एजन्सी म्हणून कार्य करते.

जबाबदाऱ्या:

घटना प्रतिसाद: सायबरसुरक्षा घटनांना प्रतिसाद हाताळते आणि समन्वयित करते.

इशारे आणि सल्ला: नवीनतम सायबर धोके आणि भेद्यता यावर

इशारे आणि सल्ले जारी करतात.

जागरूकता: सायबरसुरक्षा वर प्रशिक्षण आणि जागरूकता कार्यक्रम आयोजित करते.

सहयोग: विविध भागधारकांच्या सहकार्याने कार्य करते, inc सरकारी विभाग, खाजगी क्षेत्रे, आणि आंतरराष्ट्रीय एजन्सी.

संशोधन आणि विकास: सायबर सुरक्षा वाढविण्यासाठी साधने आणि तंत्रे विकसित करण्यासाठी संशोधनात व्यस्त आहे.

कायदे: माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 अंतर्गत कार्य करते.

सेवा: पूर्व चेतावणी, असुरक्षा हाताळणी, घटना प्रतिसाद आणि सुरक्षा गुणवत्ता व्यवस्थापन सेवा यासारख्या सेवा प्रदान करते.

Q.8

इंडियन कॉम्प्युटर इमर्जन्सी रिस्पॉन्स टीम (CERT-In) कोणत्या कायद्यानुसार काम करते?

1. माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000
2. सायबर सुरक्षा कायदा, 2005
3. डिजिटल इंडिया कायदा, 2015
4. राष्ट्रीय सुरक्षा कायदा, 2002

Answer:

A

Sol:

CERT-इन:

स्थापना: **CERT-In** ची स्थापना 2004 मध्ये झाली.

उद्दिष्ट: भारतातील दळणवळण आणि माहिती पायाभूत सुविधांची सुरक्षा वाढवणे हे त्याचे प्राथमिक उद्दिष्ट आहे.

कार्य: संगणक सुरक्षा घटनांना प्रतिसाद देण्यासाठी राष्ट्रीय नोडल एजन्सी म्हणून कार्य करते.

जबाबदाऱ्या:

घटना प्रतिसाद: सायबरसुरक्षा घटनांना प्रतिसाद हाताळते आणि समन्वयित करते.

इशारे आणि सल्ला: नवीनतम सायबर धोके आणि भेद्यता यावर इशारे आणि सल्ले जारी करतात.

जागरूकता: सायबरसुरक्षा वर प्रशिक्षण आणि जागरूकता कार्यक्रम आयोजित करते.

सहयोग: सरकारी विभाग, खाजगी क्षेत्रे आणि आंतरराष्ट्रीय एजन्सीसह विविध भागधारकांच्या सहकार्याने कार्य करते.

संशोधन आणि विकास: सायबर सुरक्षा वाढविण्यासाठी साधने आणि तंत्रे विकसित करण्यासाठी संशोधनात व्यस्त आहे.

कायदे: माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 अंतर्गत कार्य करते.

सेवा: पूर्व चेतावणी, असुरक्षा हाताळणी, घटना प्रतिसाद आणि सुरक्षा गुणवत्ता व्यवस्थापन सेवा यासारख्या सेवा प्रदान करते.

Q.9

RudraM-II हे कोणत्या प्रकारचे क्षेपणास्त्र आहे?

1. हवेतून पृष्ठभागावर मारा करणारे क्षेपणास्त्र
2. जमिनीवरून हवेत मारा करणारे क्षेपणास्त्र
3. पृष्ठभागावरून पृष्ठभागावर मारा करणारे क्षेपणास्त्र
4. हवेतून हवेत मारा करणारे क्षेपणास्त्र

Answer:

A

Sol:

रुद्रएम-२ क्षेपणास्त्र:

प्रकार: हवेतून पृष्ठभागावर मारा करणारे क्षेपणास्त्र

द्वारे विकसित: संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्था (DRDO)

उद्देश: शत्रूच्या लक्ष्यांवर अचूक हल्ल्यांसाठी डिझाइन केलेले

श्रेणी: सुमारे 350 किमी अंतरावरील लक्ष्यांना व्यस्त ठेवण्यास सक्षम

Q.10

रुद्रम-2 क्षेपणास्त्र कोणत्या संस्थेने विकसित केले?

1. भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (ISRO)
2. भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लिमिटेड (BEL)
3. संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्था (DRDO)
4. हिंदुस्तान एरोनॉटिक्स लिमिटेड (HAL)

Answer:

C

Sol:

रुद्रएम-२ क्षेपणास्त्र:

प्रकार: हवेतून पृष्ठभागावर मारा करणारे क्षेपणास्त्र

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

द्वारे विकसित: संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्था (DRDO)
उद्देश: शत्रूच्या लक्ष्यांवर अचूक हल्ल्यांसाठी डिझाइन केलेले
श्रेणी: सुमारे 350 किमी अंतरावरील लक्ष्यांना व्यस्त ठेवण्यास
सक्षम

Q.11

नवीन महाबळेश्वर हिल स्टेशनचा प्रारूप विकास आराखडा कोणती संस्था तयार करणार आहे?

1. महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ (MTDC)
2. महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ (MSRDC)
3. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (MIDC)
4. महाराष्ट्र गृहनिर्माण आणि क्षेत्र विकास प्राधिकरण (म्हाडा)

Answer:

B

Sol:

सातारा जिल्ह्यातील प्रसिद्ध शीतस्थळाजवळ नवीन महाबळेश्वर हिल स्टेशन बांधण्याच्या प्रकल्पाला गती मिळाली आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

कोयना बँकवॉटरच्या विकासासह नवीन महाबळेश्वरची निर्मिती होणार आहे.

सांगली जिल्ह्याच्या हद्दीपासून महाबळेश्वरपर्यंत विस्तारलेल्या सातारा जिल्ह्यातील सुमारे ७४८ चौरस किलोमीटर क्षेत्रासाठी ही योजना तयार करण्यात येत आहे.

प्रस्तावित हिल स्टेशन सहयाद्रीच्या उत्तर-दक्षिण भागात समुद्रसपाटीपासून सुमारे 1200 मीटर उंचीवर आहे.

विकास उद्दिष्टे:

सहयाद्री व्याघ्र प्रकल्प आणि पर्यावरण-संवेदनशील क्षेत्रांचे संरक्षण, संवर्धन आणि जीर्णोद्धार.

दुर्मिळ प्रजातींचे संरक्षण करण्यासाठी राखीव जागा, वन्यजीव अभयारण्ये आणि संवेदनशील ठिकाणांभोवती बफर झोन किंवा कनेक्टर आणि स्थलांतर कॉरिडॉर तयार करणे.

शिवसागर तलाव, उरमोडी, तापोळा, आणि कोयना बँकवॉटर यांसारख्या परिसराचे सौंदर्य वाढवून ते सुपीक, हिरवेगार आणि नयनरम्य बनवणे.

गावे समाविष्ट:

सातारा तालुका : ३४ गावे

पाटण तालुका : ९५ गावे

जावली तालुका : ४६ गावे

महाबळेश्वर तालुका : ६० गावे

आदर्श आचारसंहिता संपत्ताच, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ (MSRDC) प्रारूप विकास आराखडा तयार करण्यास सुरुवात करेल.

Q.12

सफीना हुसेन यांनी स्थापन केलेल्या ना-नफा संस्थेचे नाव काय आहे?

1. भारतासाठी शिकवा
2. प्रथम
3. आकांक्षा फाउंडेशन
4. मुलींना शिक्षित करा

Answer:

D

Sol:

सफीना हुसेन, शिक्षणतज्ञ आणि एज्युकेट गर्ल्स नावाच्या ना-नफा संस्थेच्या संस्थापक, यांना भारतातील मुलींच्या शिक्षणातील अनुकरणीय योगदानाबद्दल लंडन स्कूल ऑफ इकॉनॉमिक्स अँड पॉलिटिकल सायन्स (LSE) ने मानद डॉक्टरेट प्रदान केली आहे.

त्यामुळे हा प्रतिष्ठेचा सन्मान मिळवणारी ती पहिली भारतीय महिला ठरली आहे.

एज्युकेट गर्ल्स, 2007 मध्ये स्थापन करण्यात आलेली, भारतातील कमी सुविधा असलेल्या गावांमध्ये मुलींच्या शिक्षणाचा विस्तार करण्यासाठी समर्पित आहे.

सफीना प्राप्तकर्त्यांच्या प्रतिष्ठित गटात सामील होते, यासह प्रो. मुहम्मद युनुस (ग्रामीण बँकेचे संस्थापक आणि नोबेल शांतता पुरस्कार विजेते),

प्रो. टिम बर्नर्स-ली (इंटरनेटचे शोधक),

प्रो. क्लॉस श्वाब (वर्ल्ड इकॉनॉमिक फोरमचे कार्यकारी अध्यक्ष) आणि

रघुराम राजन आणि जगदीश भगवती यांसारख्या प्रतिष्ठित भारतीय व्यक्तींचाही या प्राप्तकर्त्यांमध्ये समावेश आहे.

Q.13

समृद्धी द्रुतगती मार्गाची अंदाजे लांबी किती आहे?

1. 500 किलोमीटर
2. 601 किलोमीटर
3. 701 किलोमीटर
4. 801 किलोमीटर

Answer:

C

Sol:

समुद्री द्रुतगती मार्ग:

अधिकृत नाव: मुंबई-नागपूर सुपर कम्युनिकेशन एक्सप्रेसवे
एक्सप्रेसवेला हिंदूदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र
समुद्री महामार्ग असेही म्हणतात.

लांबी: अंदाजे 701 किलोमीटर

मार्ग: महाराष्ट्रातील मुंबई आणि नागपूरला जोडतो
महत्वाची वैशिष्ट्ये:

8-लेन प्रवेश-नियंत्रित एक्सप्रेसवे

150 किमी/ताशी वेग मर्यादेसाठी डिझाइन केलेले

सेवा रस्ते आणि अंडरपास यांचा समावेश आहे
हा एक्सप्रेसवे 10 जिल्हे, 26 तालुके आणि 392 गावातून जाणार
आहे.

समुद्री एक्सप्रेस वेमुळे नागपूर ते मुंबई दरम्यानचा प्रवास
अवघ्या 8 तासांत होणार आहे.

मोक्याच्या चौकांवर 18 कृषी-केंद्रित नवीन टाऊनशिप विकसित
केल्या जातील.

द्रुतगती मार्गाच्या दोन्ही बाजूंना 11 लाखांपेक्षा जास्त झाडे
लावण्याच्या प्रस्तावासह हा देशातील सर्वात विस्तृत 'ग्रीनफिल्ड'
मार्ग संरेखन असेल.

Q.14

इंद्रायणी नदी ही कोणत्या नदीची उपनदी आहे?

1. गोदावरी नदी
2. भीमा नदी
3. कृष्णा नदी
4. तापी नदी

Answer:

B

Sol:

इंद्रायणी नदी:

स्थान: इंद्रायणी नदी महाराष्ट्र राज्यात वाहते.

उगम: नदीचा उगम लोणावळ्याजवळील पश्चिम घाटात,
विशेषतः कार्ला टेकड्यांमधून होतो.

लांबी: नदीची लांबी अंदाजे ६५ किलोमीटर आहे.

उपनदी : इंद्रायणी ही

भीमा नदीची उपनदी.

पथ: तुळापूरजवळ भीमा नदीत विलीन होण्यापूर्वी ती देहू आणि
आळंदीसारख्या शहरांमधून वाहते.

धार्मिक महत्त्व:

वारकरी संप्रदायाच्या अनुयायांनी नदीला पवित्र मानले आहे.

देहू आणि आळंदी ही दोन महत्वाची तीर्थक्षेत्रे त्याच्या काठावर
आहेत. देहू हे संत तुकारामांचे जन्मस्थान आणि आळंदी येथे संत
ज्ञानेश्वरांनी समाधी घेतली.

Q.15

भारतात कोणत्या कायद्यानुसार बाल न्याय मंडळ (JJB)
स्थापन करण्यात आले आहे?

1. बाल संरक्षण कायदा, 2005
2. बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) कायदा,
2015
3. बाल कल्याण कायदा, 2010
4. बालहक्क कायदा, 2012

Answer:

B

Sol:

जेजेबी:

स्थापना: बाल न्याय मंडळ (JJB) ची स्थापना भारतातील बाल
न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) कायदा, 2015 अंतर्गत
करण्यात आली आहे.

उद्देश: जेजेबीचा प्राथमिक उद्देश कायद्याच्या विरोधातील
किशोरवयीन (18 वर्षाखालील मुले) प्रकरणे हाताळणे हा आहे.

रचना:

जेजेबीमध्ये एक प्रधान दंडाधिकारी आणि दोन सामाजिक
कार्यकर्त्यांचा समावेश आहे, ज्यामध्ये किमान एक महिला
सदस्य आहे.

सामाजिक कार्यकर्त्यांना बाल मानसशास्त्र, बालकल्याण किंवा

इतर संबंधित क्षेत्रांमध्ये तज्ञ असणे आवश्यक आहे.

कार्ये:

कायद्याच्या विरोधातील अल्पवयीन मुलांचा समावेश असलेल्या प्रकरणांची चौकशी आणि निर्णय.

कायदेशीर कारवाई दरम्यान किशोरांचे कायदेशीर हक्क आणि संरक्षण कायम ठेवल्याची खात्री करा.

किशोरांना मार्गदर्शन आणि पुनर्वसन सेवा प्रदान करा.

ADDA 247 Marathi